

Sportovní gymnázium Ludvíka Daňka, Brno,
Botanická 70, příspěvková organizace

**Zhodnocení činnosti v oblasti prevence
sociálně – patologických jevů
za školní rok 2022/2023**

Charakteristika a cíle primární prevence

Základním dokumentem, ze kterého vychází prevence a její činnost, je Minimální preventivní program školy. Cílem je prevence sociálně-patologických jevů, což jsou jevy, které představují riziko pro zdravý vývoj naší společnosti. Radíme mezi ně zejména jevy, jako jsou záškoláctví, rasismus, xenofobie, šikana, kyberšikana, vandalismus, zneužívání návykových látek, patologické hráčství, vandalismus a jiné.

Hlavním cílem je pomocí primární prevence omezit výskyt rizikového chování našich žáků a v případě výskytu takového chování omezit možné škody. Snažíme se o snižování kázeňských problémů našich žáků ve škole, ale i mimo školu, a o výchovu ke zdravému životnímu stylu.

Chceme ukázat, kam mohou vést experimenty s návykovými látkami, a to nejen po zdravotní a osobnostní stránce, ale i v oblasti trestně právní.

Realizace primární prevence ve školním roce 2022/2023

Prevence realizovaná v jednotlivých předmětech

V uplynulých letech jsme začlenili prevenci sociálně-patologických jevů (rizikového chování) do vyučovacích hodin celé řady předmětů, jako jsou Základy společenských věd, Biologie, Chemie, Tělesná výchova, Teorie sportovní přípravy a Informatika. Žáci se v hodinách seznamovali s nebezpečím užívání návykových látek, rozvíjeli si právní vědomí spojené s vlastní trestní odpovědností. Dále byli vedeni ke zdravému životnímu stylu, ochraně životního prostředí a k ekologickému chování. Také se seznámili s problematikou kyberšikany a bezpečnosti na sociálních sítích. Kromě této oblasti jsme také kladli důraz na sebepoznání žáků a zkvalitnění vztahů v kolektivu.

Preventivní programy

Preventivní programy a spolupráce s Pedagogicko-psychologickou poradnou

Jako každý rok měly všechny třídy (s výjimkou maturitních ročníků) možnost výběru z bohaté nabídky programů primární prevence **Pedagogicko-psychologické poradny** (dále jen PPP), Sládkova 45, Brno. Studenti jednotlivých tříd si po domluvě s třídními učiteli mohli vybrat prožitkové programy z bohaté nabídky. Volili si témata preventivních programů z několika oblastí. Z oblasti životní styl to byly programy „Trefa“ a „Jen tak na zkoušku“, z oblasti zaměřené na sebepoznání a mezilidské vztahy programy „Sám sobě psychologem“. Dále programy zaměřené na všeobecnou primární prevenci: „Na jedné lodi“ a „Expedice“.

Ostatní preventivní programy

Naše škola se jako každým rokem zapojila do hájení lidských práv v projektu Amnesty Internacional nazvaném „Maraton psaní dopisů“, které se účastnilo více než 210 studentů.

Navštívili jsme filmová představení s vedenou diskusí v rámci projektu „Jeden Svět na školách“.

Dobrou zkušenost máme i se společností JL, která nabízí besedy na téma: kyberšikana, bezpečnost v kyber prostoru, nadužívání a pobyt na sociálních sítích. První ročníky absolvovaly besedy na téma drogové závislosti, žáci třídy Prima navštívili besedu na téma trestně právní odpovědnost dětí a mladistvých pořádanou policií ČR.

Snažili jsme se do prevence zapojovat i programy, které vedly žáky ke zvládání náročných životních situací a posilování jejich psychické odolnosti.

Adaptační kurzy

Naše první ročníky-třídy I.A, I.B a Prima v měsíci září absolvovaly pobytový adaptační kurz pořádaný SVČ Lužánky, a to za účasti třídních učitelů a jejich zástupců a školního metodika prevence. Tyto kurzy pomohly při seznamování žáků v nových kolektivech a nastartovaly spolupráci mezi žáky a pomohly nastavit pravidla v jednotlivých třídách.

Řešení konkrétních problémových situací

Díky sportovnímu zaměření našich žáků se neobjevují případy prokázaného zneužívání omamných látek. Případné problémy s kouřením řešíme přísným zákazem kouření v celém areálu školy.

Na trhu se stále objevují nové druhy tabákových výrobků, a proto došlo k úpravě školního řádu, kde je jejich konzumace zakázána. V tomto roce nedošlo k žádnému řešení výskytu nikotinových výrobků ve školním prostředí.

Věnovali jsme se rizikům spojeným s užíváním nikotinových sáčků a jiných volně dostupných stimulantů, jako je Kratom.

Závažným problémem i nadále zůstává záškoláctví, které může být rizikové i z hlediska sociálně patologických jevů. Řešili jsme několik případů neomluvené absence do deseti hodin a několik případů neprůkazného omlouvání absence. Ve všech těchto případech jsme využili spolupráce se zákonnými zástupci, která se ukázala jako nejúčinnější.

Při řešení záškoláctví je důraz kladen na přímou spolupráci třídních učitelů, trenérů a školského poradenského pracoviště.

Řešili jsme opět několik situací, které poukazovaly na problémy poruch příjmu potravy. Ve všech případech byli informováni zákonní zástupci a trenéři, aby případy sledovali. Byly rovněž předány kontakty na sdružení Anabell a krizové centrum.

Kázeňská opatření byla v letošním školním roce udělena pouze v několika případech a převážně za porušení školního řádu.

Přímá práce s jednotlivci

Žáci i rodiče využívali možností osobních rozhovorů týkajících se osobních i rodinných problémů v době konzultačních hodin, na třídních schůzkách a v případě potřeby po domluvě s ŠMP. Žákům i rodičům byly v případě potřeby předány kontakty na příslušné telefonní linky a organizace.

Jako nejúčinnější spolupráce se jeví ambulantní pracoviště Středisko výchovné péče SVP Hlinky 140, Brno. Toto pracoviště nabízí možnost ambulantní péče, poradenské činnosti a úzké spolupráce jak se školou, tak i rodinou. Spolupráce se jeví jako velice užitečná, zvláště u žáků, kteří potřebují komplexní péči dlouhodobého charakteru.

Další pracoviště, které se ve spolupráci osvědčilo, je Manželská a rodinná poradna s pobočkami v Židenicích a Řečkovících.

Spolupracujeme také s několika soukromými ordinacemi, které přijímají naše studenty do odborné péče.

Největším a již několik let trvajícím problémem je nedostatek psychiatrické péče pro děti a mládež, dlouhé čekací lhůty k objednání, ordinace ve vzdálených lokalitách nebo mimo město Brno. Tento problém je v současnosti řešen na krajské i státní úrovni.

Způsoby předávání informací

Rodiče i žáci byli třídními učiteli informováni:

- o možnosti využití pomoci poradenského pracoviště školy na pravidelných třídních schůzkách, třídnických hodinách, prostřednictvím webových stránek školy
- o možnostech využití poradenských center, jejich adresách, kontaktních číslech a nabídkách programů.

Učitelé byli informováni:

- vedením školy na společných poradách
- ve sdíleném google prostředí
- na nástěnce ve sborovně školy
- prostřednictvím metodiky a odborné literatury přístupné u ŠMP.

Spolupráce se žáky

Žákovský parlament složený z volených zástupců všech tříd se i letos podílel na podpoře a výběru preventivních programů. Žákovský parlament se jeví jako velice účinný v případě prohlubování komunikace mezi žáky a učiteli a mezi žáky a vedením školy.

Již několikátým rokem převzal parlament záštitu za společné akce školy, jako jsou školní sportovní turnaje, dny otevřených dveří, burza učebnic, Maratón psaní dopisů, Studentské volby a další aktivity, které prohlubují spolupráci a udržování kvalitních vztahů napříč jednotlivými ročníky.

Jako každým rokem uspořádali žáci třetího ročníků na naší škole vlastní monitorovací dotazníkové šetření. Témata, která je i letos zajímala, byla například: zkušenosti s alkoholem, tabákovými výrobky, postojem k sexuálně rizikovému chování, rizikovým sportům, rizikům na sociálních sítích, prokrastinaci a neustále se měnícímu životnímu stylu. Žáci pracovali ve skupinách na jednotlivých tématech, připravili dotazníky, sbírali potřebná data, která následně vyhodnotili a prezentovali spolužákům. Výsledky byly k dispozici na nástěnce na chodbě školy. Ve třídách probíhaly diskuse na zpracovaná témata. Zjištěná data rovněž využijeme k volbě preventivních programů v příštím školním roce.

Hodnocení preventivního působení

Preventivní programy PPP jsme letos využili ve třídách, které o ně společně se třídními učiteli projevily zájem. Ostatní preventivní programy a jejich témata se snažíme volit vždy s ohledem na konkrétní zájem a potřeby jednotlivých kolektivů.

Jelikož je nabídka programů obrovská, snažíme se programy řadit tak, aby byly pro žáky zajímavé a vždy reagovaly na aktuální požadavky a aby se daly skloubit s rozvrhem a ostatními akcemi školy. Problémy, se kterými se snažíme vypořádat, je náročnost rozvrhů a sportovních plánů našich studentů, proto využíváme studijní dny.

Naši studenti smysluplně využívají volný čas provozováním sportu, a to má velký vliv na rozsah problémů v průběhu školního roku. Sportovní zaměření naší školy výchovně působí na studenty a dokazuje, jak je důležitá smysluplná náplň volného času a zdravý životní styl.

Plány na rok 2023/2024

V příštím školním roce budeme pokračovat v osvědčených postupech. Každým rokem se zaměřujeme na komunikaci mezi žáky, mezi žáky a učiteli a mezi učiteli a trenéry. Toto snažení a prohlubování dobrých vztahů má za cíl posílit kvalitní a přátelské prostředí s velkou podporou vedení školy.

I v letošním školním roce se zaměříme na spolupráci školního poradenského pracoviště složeného ze školního metodika prevence, výchovného poradce a vedení školy s ostatními pedagogy a trenéry.

Naším cílem je i nadále rozšiřovat osvětovou činnost o nová a aktuální témata zaměřená na podporu mezilidských vztahů, rozvíjení právního vědomí spojeného s vlastní trestní odpovědností žáků.

I letos budeme pokračovat v programech zaměřených na problematiku bezpečnosti v kyberprostoru.

Dalším cílem je nabídnout všem našim studentům témata zaměřená na sexuální a reprodukční zdraví, boj s prokrastinací, lidsko-právní tematiku, kybernetickou bezpečnost a zejména na návykové látky, které jsou volně dostupné.

S ohledem na stále dozívající pocovidové problémy u některých žáků se i letos zaměříme na zvládání náročných životních situací a odolnosti vůči stresu.

Školské poradenské pracoviště bude monitorovat jednotlivé třídy, bude citlivě dbát na potřeby žáků a pedagogů a pokusí se preventivně působit tam, kde je to potřeba.